

выделять поддержку аграриям в расчете на гектар земли, а не на отдельные статьи расходов [3, с. 108].

Правительство Украины должно оказывать воздействие на зерновой рынок с помощью:

- закупок пшеницы (в основном, продовольственной) Аграрным фондом;
- контролирования объемов экспорта в первые три месяца сезона (июль-сентябрь);
- контролирования цен на зерно в начале сезона, в первую очередь, на пшеницу и ячмень.

При этом правительство должно в целом поддерживать баланс между внешним спросом и внутренним потреблением [2, с. 87].

Таким образом, чтобы превратить сельское хозяйство в аграрный бизнес, Украине нужно увеличить инвестиции в сферу АПК и перейти на новейшие технологии.

Литература

1. Конкурентный маркетинг: стратегический поход / Пер. С англ.; Под ред. Д.О. Ямпольской. - СПб.: Питер, 2005. – 214 с.
2. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива / Пер. с франц.- СПб.: Наука, 2000. – 197 с.
3. Экономикс: принципы, проблемы и политика.- 11-го изд. / Пер. с англ.- К.: Хагар-Демос, 2000. – 238 с.
4. Интеграция АПК Украины // Экономика АПК.-2007.-№1.-С. 94-97
5. Интеграция Украины: реальные риски для сельского хозяйства // Экономист.-2009.-№10.-С. 30-33

Леся Гойсюк

аспірант,

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ДІЇ РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ КАБАЧКІВ СОРТУ ЧАКЛУН В УМОВАХ ПІВДЕННОЇ ЧАСТИНИ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

У баштанництві від строку сівби значною мірою залежить повнота і дружність появи сходів, ріст, розвиток і продуктивність рослин. Конкретні строки сівби визначаються тривалістю вегетаційного періоду, кліматичними й ґрунтовими умовами району, видом культури, яку вирощують [1]. Оскільки кабачок відноситься до теплолюбних культур, особливості його вирощування у відкритому ґрунті полягає в тому, що насіння висівають, коли ґрунт прогріється не нижче 10-12 °С [2]. Фактор строк сівби має дуже важливе значення для створення високого урожаю кабачків, оскільки він впливає на густоту посівів, структуру урожаю та якісні показники плодів.

Метою наших досліджень було встановити вплив строку сівби кабачків на закономірності формування їх продуктивних особливостей.

Дослідження проводилися впродовж 2009-2010 років у сівозміні кафедри плодощовівництва лісового та садово-паркового господарства Подільського державного аграрно-технічного університету. Ґрунт дослідного поля – чорнозем типовий середньо глибокий важко суглинковий на лесовидному суглинкові. Досліди проводили відповідно до "Методики дослідної справи в овочівництві і баштанництві"

за ред. Г. Л. Бондаренка, К. І. Яковенка [3].

Для проведення комплексної оцінки різних строків сівби нами досліджено сорт кабачків Чаклун. Сівбу проводили за схемою розміщення рослин 70х70 см. Схема досліду за фактором строки сівби наступна: перша декада квітня, друга декада квітня, третя декада квітня, перша декада травня, друга декада травня і третя декада травня.

Для проведення загальної оцінки варіантів наших досліджень було використано метод кластерного аналізу. Він містить набір різних алгоритмів. Концепція кластерного аналізу полягає у визначенні серед вихідної множини оптимального значення цільової функції. Найбільш часто використовується алгоритм деревоподібної кластеризації. Призначення цього алгоритму складається в певному об'єднанні об'єктів. Типовим результатом такої кластеризації є ієрархічне дерево[4]. Застосування комплексної оцінки в дослідженнях дає можливість узагальнити інформацію ефективності вирощування кабачків.

Для оцінки наведених строків сівби були враховані наступні ознаки: вихід сухої речовини, т/га; максимальна площа листової поверхні, тис.м²/га; кількість листків, шт.; довжина стебла, см; урожайність, т/га.

За комплексною оцінкою впливу строків сівби кабачків найбільш близькими за структурою були варіанти при сівбі в першу декаду травня (контроль) та другу декаду травня. До них за комплексом ознак наближається строк сівби в третю декаду травня. Сівба кабачків в третю декаду квітня об'єднана в одному кластері із двома варіантами: сівба кабачків в першу декаду квітня та другу декаду квітня.

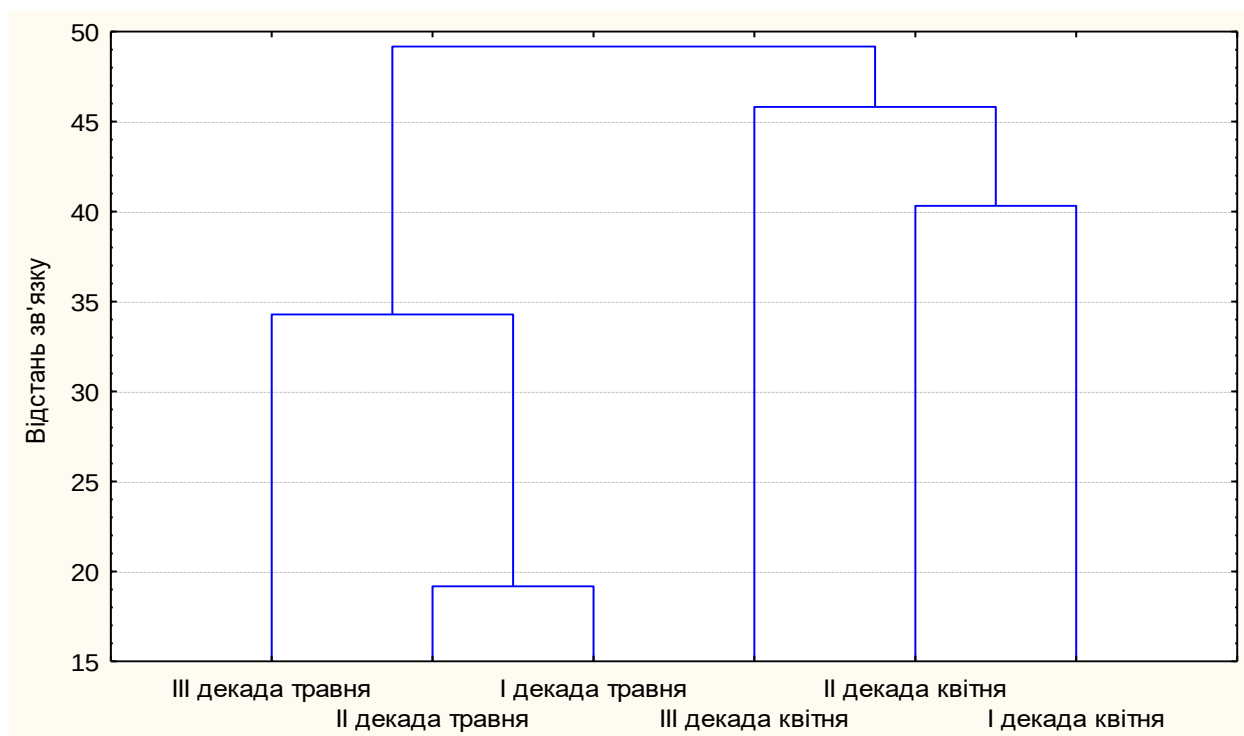

Рис.1 Структура кластерних зв'язків строків сівби кабачків сорту Чаклун за схемою сівби 70х70 см (середнє за 2009-2010 рр.)

Отже, застосування кластерного аналізу дозволило нам провести комплексну оцінку варіантів досліджень за методом "найближчого сусіда". Найвищий рівень диференціації спостерігається між кластерами, що об'єднують варіанти в групи: перша – перша декада квітня, друга декада квітня, третя декада квітня; друга – перша декада травня, друга декада травня, третя декада травня.

Література

1. Лихацький В.І. Баштанництво: [навч. посіб.] / В. І. Лихацький. – К.: Вища школа, 2002. – 166 с.
2. Барабаш О. Ю. Біологічні основи овочівництва: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Барабаш О. Ю., Тараненко Л. К., Сич З. Д. – К.: Арістей, 2006. – 344 с.
3. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві / за ред. Г. Л. Бондаренка, К. І. Яковенка. – [3-є вид.]. – Х.: Основа, 2001. – 369 с.
4. Ермантраут Е. Р. Статистичний аналіз агрономічних дослідних даних в пакеті Statistica 6.0. Методичні вказівки / Е. Р. Ермантраут, О. І. Присяжнюк, І. Л. Шевченко. – К.: ПоліграфКонсалтинг, 2007. – 56 с.

Лілія Гойсюк

аспірант,

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ ЯК СИРОВИНИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОДИЗЕЛЬНОГО ПАЛЬНОГО В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Багато країн сьогодні переглядають свою енергетичну політику і приступили до розробки заходів зі зменшення споживання палива, що імпортується, за рахунок розвитку двох основних напрямів: всесвітній економії палива шляхом створення і використання енергозбережних технологій в промисловості, сільському господарстві, побутовій сфері і водночас пошуку нових нетрадиційних джерел енергії, які могли б служити альтернативою традиційним [1].

Найбільш поширеним рідким паливом, яке отримують з біомаси і яке присутнє вже зараз на світовому енергетичному ринку, є біодизельне паливо [2]. Найпоширенішою сільськогосподарською культурою для його виробництва є ріпак.

В Україні для розвитку виробництва і використання біопалива також приймаються численні програми.

В програмі «Розвитку ріпаківництва в Україні на 2008 – 2015 рр.» наголошується, що в перспективі доля ріпаківництва в загальному рільництві має становити до 7 %. Враховуючи наукові рекомендації та особливості реформування земельних відносин, ріпак може в перспективі вирощуватись на площі України понад 2 млн. гектарів, в тому числі 2015 року в Хмельницькій області площі посівів ріпаку можуть займати 147,8 тис. га [3]. Також у названій програмі урожайність ріпаку планується у розмірах 3,0 т/га на 2015 рік для Хмельницької області.

Урожайність, як один із основних показників технологічної ефективності, є результатом сільськогосподарського виробництва. Прогноз урожайності ріпаку в господарствах Хмельницькій області представлено в табл. 1.

В досліджуваному регіоні середня урожайність ріпаку у господарствах, визначена за способом укрупнення періодів зростає. За період 1995-1999 рр. її значення склало 9,7 ц/га, а за період 2005-2009 рр. – 16,36 ц/га.

Щорічні випадкові коливання урожайності ріпаку, пов'язані з кліматичними умовами, в середньому становлять 2,68 ц/га, або 21,1 %.

Якби ця тенденція збереглася, то урожайність ріпаку за рівнянням прямої у 2015 році становила 21,40 ц/га, а у 2020 році – 24,75 ц/га. За параболою другого порядку прогнозований показник урожайності ріпаку у 2015 році буде на рівні 33,43 ц/га, а у 2020 році відповідно 49,18 ц/га.